

פרוטוקול ישיבת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות

שהתקיימה ביום שלישי ה-26 במאי, 2020, בשעה 8:30

באמצעות אפליקציית זום.

(סופי)

עדכונים שוטפים

1. היו"ר מציין כי תקן חשבונאות מספר 40, כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים ותקן חשבונאות מספר 41, גילויים בהקשר לצד קשור נשלחו לרשות ניירות ערך, ללשכת רואי חשבון ולמועצת המוסד לתקינה לתקופה של 30 יום לפני הפיכתם לתקנים סופיים. מציין כי בתום תקופה זו, אם לא יתקבלו הערות, התקנים יפורסמו באתר המוסד לתקינה. מדליון מציינת כי לרשות ניירות ערך אין הערות לתקנים האמורים.
2. היו"ר מציין כי משתתף¹ ביקש להתייחס לפס"ד אמוץ חורב אשר מתייחס לסוגיה של רווחים שמהם ניתן לחלק דיבידנדים בחברות. מוסיף כי החלטות בית המשפט העיקריות והמשמעותיות הן שניתן לחלק דיבידנדים רק מרווחים שעברו דרך דוח רווח או הפסד וכי לצורך כך יש לבחון את הדוחות הכספיים המאוחדים ולא את הדוחות סולו. היו"ר שואל אם יש עדכונים מהפרקטיקה באשר לפס"ד זה ולאופן יישומו.
3. המשתתף מציין כי פס"ד ניתן לחברת בי-קום שהיא חברה ציבורית דואלית, המחזיקה במניות חברת בזק. מוסיף כי חברת בי-קום מכרה מניות של חברת בזק לבעלי מניות המיעוט ומאחר שהחברה מיישמת IFRS היא זקפה את ההפרש שבין התמורה לבין הערך בספרים של המניות לקרן הון בשלב הראשון ובשלב השני בוצע מיון בין קרן ההון לעודפים. מציין כי לאחר מכן חולק דיבידנד מהעודפים גם על סמך הרווח הזה. מוסיף כי השופטת מתייחסת בפס"ד להגדרת עודפים בחוק החברות לפיה העודפים כוללים סכומים שעברו בדוח רווח או הפסד. מציין כי פרקטית פירוש דווקני של פס"ד עלול ליצור בעיה לחלק דיבידנד מרווחים שנובעים מיישום תקן חדש (לדוג' ביישום לראשונה של IFRS 15 מבוצעת זקיפה ישירות ליתרת הפתיחה של העודפים). מציין כי נוצר אבסורד שכן אם החברה בוחרת ליישם את התקן למפרע, אותם סכומים היו עוברים בדוח רווח והפסד ורק מאחר שהחברה בחרה ליישם את ההקלות של IFRS 15 הסכומים נזקפו ישירות ליתרת העודפים. מוסיף כי החברה ניסתה גם לטעון כי בדוחות הכספיים סולו סכום הרווח מהעסקה עם המיעוט נזקף כרווח לדוח רווח והפסד, אך השופטת דחתה טענה זו מסיבה טכנית שכן הדוחות הכספיים סולו לא הוצגו בפני הדירקטוריון בעת האישור. מציין כי הוגש ערעור לבית המשפט העליון.

¹ ההתייחסות היא למשתתף, למשתתפת, למוזמן או למוזמנת

4. חבר ועדה² מציין כי קרא בעיון את פס"ד וכי ניכר שהיה ייעוץ של חשבונאי. מציין כי במסגרת פס"ד עלו מספר סוגיות ומציין כי מסכים עם רוב המסקנות של פס"ד, אך לא עם התוצאה המתקבלת. מוסיף כי ברור שתנועה הונית אינה מהווה רווח ולא ניתן לחלק ממנה דיבידנד. מציין כי במסגרת פס"ד נקבע כי ניתן לחלק דיבידנד מרווחי שערות.
5. חבר ועדה אחר מציין כי חלוקה מרווחי שערות נדל"ן לכאורה אפשרית כיום, כל עוד לא פורסמה הנחיה או הוראת דין מחייבת האוסרת זאת.
6. חבר הוועדה בדעה כי התוצאה המתקבלת היא אבסורד שכן הרעיון היה שמבחן העל בחלוקת דיבידנד הוא מבחן יכולת הפירעון. היו"ר מציין כי השופטת אינה חולקת על כך, אך בדעה כי יש לקיים גם את מבחן הרווח.
7. חבר הוועדה מציין כי יכולת הפירעון של חברה צריכה להימדד רק בדוח סולו ולא בדוח המאוחד ולכן נוצרת סתירה בין שתי ההחלטות בפס"ד. בדעה כי אם יכולת הפירעון נמדדת בדוח סולו אין הגיון לבצע את מבחן הרווח בדוח המאוחד והדבר עלול להוביל לפשיטת רגל של חברה בעקבות חלוקת דיבידנד המתבססת על מבחנים אלה. בדעה כי ראוי שבית המשפט העליון יתקן את ההחלטה לפיה מבחן הרווח צריך להיבחן ביחס לדוחות הכספיים המאוחדים.
8. המשתתף בדעה כי אין בהכרח סתירה. מציין כי ניתן לבצע את מבחן הרווח בדוחות הכספיים המאוחדים ואת מבחן יכולת הפירעון לבחון במספר דרכים וביניהן באמצעות הדוחות הכספיים סולו.
9. חבר ועדה נוסף מציין כי מבחינה עובדתית מדובר בסוגיה משפטית המסתמכת במידה משמעותית על הדוחות הכספיים, אך מדובר על פרשנות משפטית. מוסיף כי הבעיה העקרונית היא שמאז חוקק חוק החברות בשנת 1999 חלו שינויים בכללי החשבונאות וכיום קיימים מקרים לא מעטים של זקיפה ישירות לעודפים כגון רווחים והפסדים אקטואריים, תשלום מבוסס מניות, השפעת יישום לראשונה של תקנים וכו'. מציין כי בעיה נוספת היא שהאפשרות לחלוקת דיבידנד מושפעת מכללי החשבונאות המיושמים – IFRS או כללי חשבונאות מקובלים בישראל. מציין כי בהתאם לתקינה הישראלית, העסקה שבוצעה בבי-קום היתה מוכרת כרווח.
10. חבר הוועדה בדעה כי גם בעבר היתה זקיפה ישירות לעודפים של ההשפעה של יישום לראשונה של תקן. חבר הוועדה הנוסף בדעה, למרות שמדובר בסוגיה משפטית, כי אין

---

² ההתייחסות היא לחבר ועדה או לחברת ועדה

להחיל את החלטות פסי"ד על סכומים שנוקפו ישירות לעודפים בעת אימוץ לראשונה של תקן, שאם היה מיושם למפרע היו נזקפים לדוח רווח או הפסד. חבר הוועדה מסכים.

11. משתתף אחר מציין כי יש להבחין בין שני מקרים – האחד - סכומים שאפשר לחלק כדיבידנד מאחר שהזקיפה ישירות לעודפים בוצעה כהקלה שנתן התקן לגבי אימוץ לראשונה שאלמלא כן ביישום למפרע הסכומים היו נזקפים לדוח רווח או הפסד והשני – סכומים שלא ניתן לחלק כדיבידנד מאחר שהזקיפה ישירות לעודפים נובעת מסיבה אחרת כגון עסקה עם המיעוט שבשום תרחיש לא ניתן על פי IFRS להכיר בתוצאותיה בדוח רווח או הפסד. חבר הוועדה מציין כי עסקה עם המיעוט היא עסקה הונית ואינה רלוונטית כלל לחלוקת דיבידנד. בדעה כי תוצאות העסקה לא צריכות להיזקף לעודפים, למרות שהדבר אפשרי לפי IFRS, מאחר שהעודפים אמורים לשקף רווחים מצטברים.

12. חבר הוועדה הנוסף מציין כי המשמעות היא שאם קיימות שתי חברות זהות שאחת מהן מדווחת לפי IFRS והשנייה מדווחת לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ושתייהן ביצעו את אותה עסקה עם המיעוט – החברה שמדווחת לפי IFRS לא תוכל לחלק דיבידנד מתוצאות עסקה זו המהווה עסקה הונית והחברה שמדווחת לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל תוכל לחלק דיבידנד מתוצאות עסקה זו המהווה רווח. המשתתף האחר מציין כי גם בהשגת שליטה בשלבים נוצרים פערים כאלה בין התקינה הישראלית לבין התקינה הבינלאומית.

13. חבר הוועדה הנוסף בדעה כי ברמה העקרונית יש בעיה רחבה שדורשת פתרון.

14. חבר ועדה רביעי בדעה כי תכלית הניתוח המשפטי היתה צריכה להשפיע על המסקנות של יכולת הפירעון. בדעה כי קיימת התייחסות לכך בחלוקה שבוצעה בין עסקאות הוניות לבין עסקאות תוצאתיות ובהתייחסות לרווחי שערור, אך יש לחדד זאת ולקבוע באופן מובהק יותר. בדעה כי יש לבחון באילו עסקאות נוצרו מקורות שיאפשרו לחברה לעמוד בהתחייבויותיה ולא תמיד יש הלימה בין יכולת הפירעון לבין ההבחנה בין עסקאות הוניות לעסקאות פירותיות.

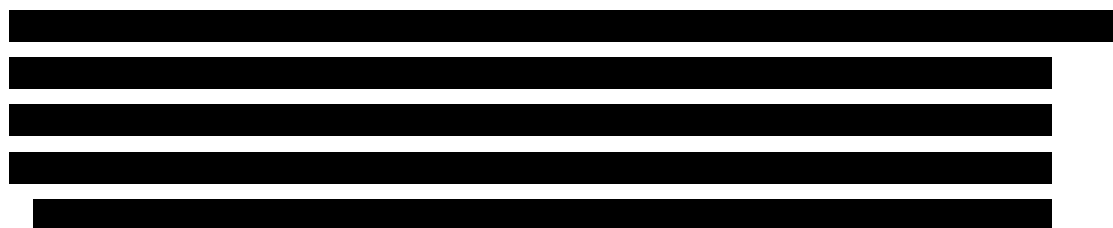
15. המשתתף מציין כי השופטת קבעה במפורש שיש הבחנה בין רווח כלכלי לבין רווח חשבונאי וכי בהתאם לחוק החברות ההתייחסות לצורך מבחן הרווח היא אך ורק הרווח החשבונאי. מציין כי הסוגיה עולה מאחר שנוצר רווח כלכלי ולפי כללי החשבונאות קיימת אפשרות לזקוף אותו ישירות לעודפים.

16. היו"ר בדעה כי אין הבדל אם הרווח האמור נזקף ישירות לעודפים או לקרן הון אחרת. מציין כי בטיעונים של חבר הוועדה יש סתירה מסוימת מאחר שחבר הוועדה טוען שיש לבחון את הדוח סולו אולם טוען שהעסקה עם המיעוט היא עסקה הונית, דבר שנכון רק

מנקודת מבט של הדוחות הכספיים המאוחדים (בדוחות סולו הוכר רווח). משתתף נוסף מסכים.

17. חבר הוועדה מציין כי ברור שמדובר ברווח כלכלי, אך לפי גישת ה-IFRS מדובר בעסקה הונית. בדעה כי יש להסתמך על הדוחות הכספיים סולו הן לצורך בדיקת יכולת הפירעון והן לצורך מבחן הרווח והמשמעות היא שהרווח הכלכלי האמור נכלל במסגרת דוח רווח או הפסד.

18. משתתף רביעי מציין כי בשנת 2015 ליווה את משרד המשפטים בפרויקט לתיקון סעיף 302 לחוק החברות. מוסיף כי מבחן הרווח התנתק לחלוטין ממבחן יכולת הפירעון שהוא המבחן העיקרי, כלומר המבחנים בחוק החברות אינם קשורים זה בזה. מציין כי הדיון לא יסתיים לעולם. מוסיף כי מטרת החשבונאות אינה לשקף את יכולת הפירעון. מציין כי חשבונאות IFRS היא חשבונאות המבוססת על שווי הוגן (תחזיות עתידיות) שאינו רלוונטי ליכולת הפירעון. מוסיף כי בעולם, כל מדינה מתוקנת שאימצה את ה-IFRS, תיקנה את חוק החברות על מנת לקבוע אילו רווחים יהיו ניתנים לחלוקה (והחלוקה אינה מבוססת על הרווח החשבונאי).

20. משתתף חמישי מסכים עם המשתתף הרביעי. בדעה כי אין הגיון ששינויים בתקינה החשבונאית גורמים לשינוי ביכולת לחלק דיבידנד. מציין כי מבחן הרווח אינו מבחן רלוונטי עוד ורק מבחן יכולת הפירעון הוא המבחן העיקרי. בדעה כי לא מדובר במבחן אובייקטיבי.

21. משתתף שישי מציין כי בעבר נבחנה אפשרות לתקן את מבחן הרווח שנכון למועד זה טרם קודמה.

22. חבר הוועדה שואל את המשתתף החמישי אם לצורך בדיקת יכולת פירעון יש להסתמך על דוח סולו או על דוח מאוחד. המשתתף החמישי משיב כי מסכים עם חבר הוועדה שיש להסתמך על הדוח סולו.

23. חבר הוועדה שואל מדוע לפיכך המשתתף החמישי חושב שנקבע בפס"ד שיש ליישם את המבחנים בדוח המאוחד. המשתתף החמישי בדעה שיש לשנות את חוק החברות ולהוריד את מבחן הרווח. המשתתף הרביעי מציין כי בחוק החברות - דוחות כספיים מאוחדים הם בהתאם להגדרתם בחשבונאות. בדעה כי במקרה שבו חברה א מחזיקה 100% בחברה ב'

שאינן לה כלל התחייבויות, מבחן יכולת הפירעון צריך להתבצע בדוחות הכספיים המאוחדים.

24. חבר הוועדה שואל אם העסקה מוכרת כרווח הן בדוח הכספי סולו והן בדוח הכספי המאוחד, מה הרלוונטיות של הדוחות הכספיים המאוחדים לצורך בחינת יכולת הפירעון.

25. משתתף שביעי מציין כי יכולת הפירעון אינה קשורה לדוחות כספיים, אלא בדיקה פיננסית כלכלית של תזרימי מזומנים עתידיים. בדעה כי מבחן יכולת הפירעון ומבחן הרווח הם מבחנים נפרדים שאינם קשורים זה בזה. מציין כי המבחן היותר משמעותי הוא מבחן יכולת הפירעון.

26. משתתף שמיני בדעה כי יש להשאיר לשיקול דעת את אופן בחינת יכולת הפירעון שכן קיימים מקרים בהם נאות יותר לבחון את יכולת הפירעון בדוחות הכספיים המאוחדים, לדוגמה כאשר לחברה יש חברות בנות תפעוליות והחברה האם ערבה להתחייבויות של חברות בנות תפעוליות (חברות אלו מציגות גם דוחות כספיים סולו מורחבים). בדעה כי מדובר בדיון שחורג מגבולות החשבונאות. בדעה כי נדרש עדכון לחוק החברות בנושא וכי למרות שהיתה הצעה של רשות ניירות ערך וגם המשתתף הרביעי ניסה לקדם בזמנו הצעה לתיקון, לא בוצע עד היום תיקון. מוסיף כי בהינתן חוק החברות בנוסחו הקיים סוגיה נוספת שעולה היא אם חברה מדווחת שמכינה את דוחותיה הכספיים לפי IFRS יכולה לבחון את יכולת הפירעון על סמך דוחות כספיים לפי תקינה ישראלית, מאחר שחוק החברות חוקק כאשר התקינה הישראלית חלה על כלל החברות.

27. המשתתף האחר מציין כי הנושא עלה בפסק הדין, אך נקבע כי מאחר שהחברה היא חברה ציבורית והדוחות הראשיים שלה הם לפי IFRS וכללי החשבונאות שחלים עליה הם IFRS, יש לבחון יכולת פירעון לפי דוחות כספיים אלה. המשתתף החמישי מציין כי הדבר מעיד על הבעייתיות שכן תוצאות שונות יתקבלו אם החברה היא פרטית או ציבורית ואם החברה בחרה במדיניות חשבונאית מסוימת, כלומר הבחינה אינה אובייקטיבית. המשתתף השמיני מסכים.

28. המשתתף האחר מסכים שנדרש תיקון של חוק החברות.

29. חבר הוועדה הנוסף מציין כי ברמה הפרקטית נוצרה בעיה קשה לחברות שכן נדרש מעקב אחר סכומים הנזקפים ישירות לעודפים (רווחים אקטואריים, השפעה של יישום לראשונה, עסקאות עם המיעוט, תשלום מבוסס מניות וכו'). מוסיף כי פסק הדין הופך את מבחן הרווח למבחן לא פרקטי. מסכים עם המשתתף הרביעי כי נדרש תיקון של חוק החברות על מנת להתאימו ל-IFRS.

30. חבר הוועדה מציין כי על מנת להצדיק הפחתת הון לצורך חלוקת דיבידנד יש להוכיח יכולת פירעון ובכל המקרים שבהם נתקל בחוות דעת בנושא, הבחינה בוצעה תמיד בדוחות הכספיים סולו. בתגובה למשתתף השביעי מציין כי בחינת תזרימי המזומנים נעשית ביחס להתחייבויות של החברה עצמה בדוח סולו. בתגובה למשתתף השמיני מציין כי סינרגיה של תזרימי המזומנים תובא בחשבון בעת בחינת הדוחות הכספיים סולו.

31. המשתתף מציין כי רוב החברות הן חברות המכילות דוחות כספיים לפי תקינה ישראלית. מוסיף כי כל תקן חדש שנכנס לתוקף מביא לזקיפה ישירות לעודפים. בדעה כי היה על בית המשפט לקבוע כי כל סכום שנוקף ישירות לעודפים, אך שניתן היה לזקוף אותו לרווח או הפסד, אם החברה היתה בוחרת אחרת, ייחשב כחלק מהרווחים הניתנים לחלוקה.

32. היו"ר מציין כי רוב הנוכחים בדעה כי פסק הדין לא יחול על השפעה מצטברת הנובעת מיישום לראשונה של תקן, שאם היה מיושם ביישום למפרע, השפעה זו היתה נזקפת לרווח או הפסד.

33. המשתתף מתייחס להערתו של חבר הוועדה ומציין כי יש לבחון תחילה יכולת פירעון ברמת הסולו ולאחר מכן לבחון את מבחן הרווח ולא קיימת בכך סתירה.

34. חבר הוועדה האחר מציין כי נעשו מחקרים רבים התומכים בכך שמדד אלטמן המבוסס על הדוחות הכספיים סולו מנבא טוב יותר פשיטות רגל של חברות. בדעה כי המשתתף השביעי צודק ואין להסתמך אך ורק על הדוחות הכספיים סולו, אלא יש להביא בחשבון פרמטרים נוספים. מוסיף כי בעבר היו חוות דעת שונות לגבי מבחן הרווח – לדוגמה היו שטענו שיש לקחת את הנמוך מבין הרווח בדוח סולו לבין הרווח בדוח המאוחד ולכן קיימת חשיבות לפסק הדין. מסכים שיש לבחון את הרווח בדוחות המאוחדים, אך פסק הדין מחדד שאין להסתמך על העודפים כפי שהם מוצגים, אלא יש לבחון את מקורם. מוסיף כי בפסק הדין לא היתה התייחסות לבסיס הצגת הדוחות הכספיים סולו – לפי תקנה 9ג או לפי תקן חשבונאות בינלאומי 27 (3) חלופות להצגת ההשקעות בחברות בנות – עלות, שיטת השווי המאזני, שווי הוגן). מציין כי במרבית החברות מוכנים הדוחות הכספיים סולו לפי תקנה 9ג, ובמקרים אלה הרווח וההון יהיו זהים בדוחות הכספיים המאוחדים ובדוחות הכספיים סולו.

[REDACTED]

תקן חשבונאות מספר 35 (מעודכן 2018) – שינוי מדיניות חשבונאית

36. היו"ר מציין כי משתתף ביקש להעלות לדיון סוגיה הנוגעת ליישום לראשונה של IFRS 16 על ידי חברה המיישמת את התקינה הישראלית ולהוראות המעבר החלות עליה. מוסיף כי חברה שיישמה את הפרקטיקה המקובלת לגבי חכירות ובחרה לאמץ את IFRS 16 נדרשת ליישם את התקן למפרע כשינוי יזום במדיניות חשבונאית ואינה זכאית להשתמש בהקלות שניתנו ב IFRS 16 לגבי יישום לראשונה וזאת בניגוד לחברה ציבורית המיישמת את התקינה הבינלאומית ומיישמת לראשונה את IFRS 16. שואל אם יש מקום להקל על חברות הבוחרות ליישם את IFRS 16 ולאפשר להן ליישם את הוראות המעבר בתקן.

37. המשתתף מציין כי לאור ההחלטה שלא לאמץ בישראל את IFRS 16 כתקן מחייב בישראל, הוחלט על תיקון של תקן חשבונאות מספר 35. מוסיף כי בעקבות התיקון, תקן חשבונאות מספר 35 (מעודכן 2018) מאפשר לחברה המיישמת כלל חשבונאי מקובל בישראל לאמץ כלל מתוך תקן דיווח כספי בינלאומי עדכני ובלבד שלא תיישם את הכלל האמור ביישום מוקדם. מוסיף כי סעיף 15 א קובע כי השינוי יטופל כשינוי יזום. מציין כי המשמעות היא שחברה ישראלית המחליטה לאמץ את הכללים של IFRS 16 לגבי חכירות, נדרשת בעת יישום לראשונה ליישם את הכללים למפרע ואין לה אפשרות ליישם את הוראות המעבר של IFRS 16, אלא אם כן יישום למפרע אינו מעשי. בדעה כי יש לאפשר לחברה ישראלית ליישם את הוראות המעבר ב IFRS 16 אם החברה אימצה את הוראות התקן עצמו במועד התחילה המחייב וזאת בדומה לחברה ציבורית המיישמת את התקן במועד תחילה זה. בדעה כי אי מתן האפשרות ליישם את הוראות המעבר ב IFRS 16, מכבידה על חברות פרטיות ביחס לחברות ציבוריות ומעודדת חברות פרטיות לאמץ את התקינה הבינלאומית במלואה, חלף אימוץ תקן בינלאומי עדכני ספציפי.

38. היו"ר מציין כי הסוגיה היא אם להחריג את IFRS 16 ולאפשר בעת יישום של IFRS 16 במועד התחילה המחייב ליישום של הוראות המעבר שלו או להשאיר את הדרישה ליישום למפרע.

39. צדיק מציינת כי הכוונה היא לא להחריג באופן ספציפי את IFRS 16, אלא לאפשר יישום הוראות המעבר בכל תקן דיווח כספי בינלאומי אם התקן האמור אומץ כבחירת מדיניות חשבונאית במועד התחילה המחייב. המשתתף מסכים.

40. המשתתף מציין כי קיימות 3 חלופות :

- א. לא לשנות את תקן חשבונאות מספר 35 (מעודכן 2018)
- ב. לאפשר יישום הוראות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי אשר אומץ במועד התחילה המחייב.
- ג. לאפשר יישום הוראות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי אשר אומץ בכל מועד.

41. היו"ר שואל את המשתתף לעמדתו. המשתתף תומך בחלופה ג מאחר שהמטרה היא להקל על חברות שמעוניינות ליישם מדיניות חשבונאית טובה יותר מאשר הפרקטיקה המקובלת שהיא לא אחידה ומבוססת במקרים רבים על תקינה חשבונאית שבוטלה.
42. משתתף אחר תומך בחלופה ג. מציין כי מתן האפשרות לאמץ תקן צריכה להיות בהתאם להוראות המעבר באותו תקן. מוסיף כי אין הבדל בין אימוץ התקן במועד התחילה המחייב לבין מועד מאוחר יותר ובכל מקרה יש להקל ולאפשר אימוץ בהתאם להוראות המעבר.
43. חבר ועדה תומך בחלופה ב. מציין כי במקרה שבו חברה מיישמת את התקן הבינלאומי מספר שנים לאחר מועד התחילה המחייב יש לדרוש יישום למפרע. מוסיף כי נצבר ניסיון ביישום התקן ועל מנת שהדוחות הכספיים ישקפו באופן נאות, יש להגביל את ההקלה רק למועד התחילה המחייב.
44. חבר ועדה אחר תומך בחלופה ג. בדעה כי התועלת שבתמריץ לאמץ כללים מהתקינה הבינלאומית עולה על הנזק שייגרם מאי יישום למפרע.
45. חבר ועדה נוסף תומך בחלופה ג ומציין כי ההקלות שניתנו ב IFRS 1 דומות להוראות המעבר שניתנו בתקנים בעת יישום לראשונה.
46. חבר ועדה רביעי תומך בחלופה ג ומסכים עם חבר הוועדה הנוסף וחבר הוועדה האחר. מציין כי כל תקן דיווח כספי בינלאומי חדש הוא טוב יותר מהפרקטיקה המקובלת ויש להקל על החברות לאמץ את הוראות אלה.
47. המשתתף מציין כי ההקלה שונה מההקלות ב-IFRS 1, שכן לא נדרשת הצגה מחדש של מספרי השוואה בהתאם למדיניות החדשה.
48. היו"ר מציין כי קיימות 2 חלופות לתיקון תקן חשבונאות מספר 35 (מעודכן 2018):
- א. לאפשר יישום הוראות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי אשר אומץ במועד התחילה המחייב.
- ב. לאפשר יישום הוראות המעבר בתקן דיווח כספי בינלאומי אשר אומץ בכל מועד.
49. היו"ר שואל לדעת חברי הוועדה ומסכם שהיו"ר, חבר הוועדה האחר, חבר הוועדה הנוסף, חבר הוועדה הרביעי וחבר ועדה חמישי, תומכים בחלופה ב ואילו חבר הוועדה תומך בחלופה א. לפיכך, מסכם כי לשיבת הוועדה המקצועית הבאה תובא הצעה לתיקון לפיה בעת אימוץ כלל מתוך תקן דיווח כספי בינלאומי עדכני ישות תיישם את הוראות המעבר בתקן הדיווח הכספי הבינלאומי.

50. צדיק שואלת אם יש מקרים שבהם הוראות המעבר לא מתאימות לתקינה הישראלית (לדוגמה רווח כולל אחר). היו"ר מבקש מצדיק לבחון זאת בעת הכנת ההצעה לתיקון. המשתתף מציין כי ניתן לנסח ניסוח כללי כגון "בהתאמות הנדרשות על מנת שלא לסתור את תקני החשבונאות הישראליים" או נוסח דומה.

הצעה לתקן חשבונאות מספר 42 חקלאות (צורפה לתיק הישיבה)

51. היו"ר מציין כי הצעה לתקן חשבונאות מספר 42 חקלאות (להלן - ההצעה לתקן) ומכתבי התגובה של רשות ניירות ערך (להלן - הרשות) ולשכת רואי חשבון (להלן - הלשכה) נשלחו לכל המשתתפים. מוסיף כי בניגוד לתקינה הבינלאומית הדורשת מדידה של נכסים ביולוגיים ותוצרת חקלאית לפי שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, ההצעה לתקן מאפשרת בחירת מדיניות חשבונאית לכל קבוצה של נכסים ביולוגיים או של תוצרת חקלאית - מדידה לפי מודל עלות או לפי שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה. מוסיף כי ארנון שחר ממשרד BDO העיר שאם הנכס הביולוגי נמדד לפי עלות, יש למדוד גם את התוצרת החקלאית שנאספה ממנו לפי עלות ואם הנכס הביולוגי נמדד לפי שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, יש למדוד גם את התוצרת החקלאית שנאספה ממנו לפי שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה. שואל מה עמדת הנוכחים.

52. משתתף בדעה כי גם נכסים ביולוגיים שבתחולת תקן חשבונאות מספר 27 רכוש קבוע ימדדו לפי מודל עלות ואין הכרח שהתוצרת החקלאית הנאספת מהם תימדד לפי מודל עלות. מוסיף כי ההצעה לתקן מאפשרת מדידה שונה לכל קבוצה של נכסים ביולוגיים ולכל קבוצה של תוצרת חקלאית כאשר קבוצה מוגדרת כמקבץ של פריטים בעלי מהות דומה. בדעה כי דרישת עקביות במדידה של תוצרת חקלאית למדידה של הנכס הביולוגי תסתור למעשה את אפשרות הבחירה שניתנה. לפיכך, בדעה כי אין לתקן את הוראות ההצעה לתקן ויש לאפשר בחירת מדיניות חשבונאית לגבי כל קבוצה של נכס ביולוגי ולגבי כל קבוצה של תוצרת חקלאית.

53. היו"ר מסכם כי מאחר שאף אחד מהנוכחים אינו תומך בהצעתו של שחר לתיקון, ההצעה לתקן לא תתוקן.

מכתב התגובה של רשות ניירות ערך (צורף לתיק הישיבה)

54. היו"ר מציין כי הערות רשות ניירות ערך מתייחסות לשני סעיפי גילוי (סעיפים 46 ו-51) שהוועדה המקצועית החליטה להשמיט, מאחר שהתרומה שלהם בחברות פרטיות אינה עולה על העלות. מוסיף כי בעת אימוץ תקנים בינלאומיים כתקנים ישראליים עבור החברות הפרטיות, מטרת הוועדה המקצועית היא להתאימם לחברות הפרטיות תוך מתן דגש לצמצום דרישות הגילוי.

55. היו"ר מצטט את סעיף 46 "ישות תתאר את המפורט להלן, אם לא ניתן לו גילוי במקום אחר במסגרת מידע שמפורסם יחד עם הדוחות הכספיים :

- (א) מהות הפעילויות של הישות שבהם מעורבת כל קבוצה של נכסים ביולוגיים ; וכן
- (ב) מידות או אומדנים לא פיננסיים לכמויות פיזיות של...”
56. היו"ר בדעה כי ניתן להוסיף לדרישות הגילוי של חברות פרטיות את סעיף 46(א), אך בדעה כי דרישת הגילוי בסעיף 46(ב) מכבידה. חבר ועדה מבקש ממדליון להסביר באיזו מידה דרישת גילוי זו תורמת ביחס להכבדה על החברות.
57. מדליון מציינת כי מדובר בגילוי שאמור להיות בפני ההנהלה ובמעקב שלה ואין צורך לייצר אותו לצורך הדוחות הכספיים. מוסיפה כי גילוי זה נותן למשתמשים בדוחות הכספיים מידע לגבי המידה הפיזית (גודל השדה) והתפוקה של הנכסים הביולוגיים. מציינת כי מהניסיון שנצבר בחברות הציבוריות, המידע לגבי שינויים שנובעים מהסביבה הוא חשוב והעלות היא לא גבוהה מאחר שהמידע אמור להיות בידי החברות.
58. היו"ר מציינת כי המשתמשים בדוחות הכספיים של החברות הפרטיות הם בעיקר הבנקים ורשויות המס. בדעה כי מידע זה אינו בעל חשיבות גבוהה עבורם.
59. משתתף אחר מציינת כי מהות הפעילויות של הישות אמורה ממילא להופיע במסגרת הביאור הכללי על עסקי החברה. היו"ר מציינת כי זאת הסיבה שאינו מתנגד להוספת דרישת הגילוי בסעיף 46(א).
60. המשתתף האחר מציינת כי מידע לגבי כמויות פיזיות אינו נדרש מחברה תעשייתית לדוגמה ולכן אינו רואה הצדקה לדרוש מידע זה מחברות העוסקות בחקלאות. בדעה כי מדובר בדרישה מכבידה וקשה. מוסיף כי עשויה להיות גם בעיה בביקורת על נתונים אלה.
61. היו"ר מציע לפיכך להוסיף רק את סעיף 46(א). היו"ר, חבר הוועדה, חבר ועדה אחר, חבר ועדה נוסף, חבר ועדה רביעי וחבר ועדה חמישי תומכים בהצעת היו"ר.
62. היו"ר מסכם כי סעיף 46(א) מתקן חשבונאות בינלאומי 41 יוסף להצעה לתקן.
63. מדליון מציינת כי הערה נוספת של רשות ניירות ערך מתייחסת לסעיף 51. מוסיפה כי הגילוי בסעיף זה הוא וולונטרי ולפיכך אין סיבה להשמיט את הסעיף. מציינת כי אם חברה מעוניינת לספק גילוי זה, יש לאפשר לה. היו"ר מציינת שאין צורך בסעיף בתקן על מנת לאפשר זאת לחברה וכי כל חברה יכולה לספק גילויים שהם רלוונטיים לדעתה. מדליון משיבה כי מדובר בהכוונה לגילוי שעשוי להיות רלוונטי.

64. חבר הוועדה החמישי וחבר הוועדה מציינים כי הם אדישים מאחר שלא מדובר בדרישת גילוי, אלא בהמלצה על גילוי. חבר הוועדה החמישי מציע להחזיר את סעיף 51 מתקן חשבונאות בינלאומי 41, על מנת לצמצם את הסטיות מהתקן הבינלאומי. היו"ר מסכים.

65. היו"ר מסכם כי סעיף 51 לתקן חשבונאות בינלאומי 41 יוסף להצעה לתקן.

מכתב התגובה של לשכת רואי חשבון בישראל (להלן – הלשכה) (צורף לתיק הישיבה)

סעיף 5 – הוספת הגדרה למונח "קבוצה של תוצרת חקלאית"

66. היו"ר מצייין כי הלשכה מבקשת להוסיף הגדרה למונח "קבוצה של תוצרת חקלאית" במקביל להגדרה של "קבוצה של נכס ביולוגי" מאחר שניתנת בחירת מדיניות חשבונאית לפי קבוצה גם של תוצרת חקלאית. היו"ר מוסיף כי ההגדרה נוספה.

67. משתתף מצייין כי ראוי שההגדרה של "קבוצה של תוצרת חקלאית" תהיה עקבית להגדרה של "קבוצה של נכס ביולוגי". מציע להחליף את המילה "מקבץ" במילה "קיבוץ". **מוסכם על הנוכחים.**

סעיף 8 – הגדרה של סובסידיה הקשורה לנכס ביולוגי

68. היו"ר מצייין כי הלשכה מציעה לתקן את ההגדרה של סובסידיה הקשורה לנכס ביולוגי כלהלן "סובסידיה הקשורה לתוצרת חקלאית היא מענק ממשלתי הניתן לישות העוסקת בחקלאות בעבור מכירת תוצרת חקלאית מסוימת על מנת להזיל את עלותה לצרכן" כלומר, להתייחס לתוצרת חקלאית במקום לנכס ביולוגי. צדיק מציינת כי ההגדרה תוקנה בהצעה לתקן שנשלחה לקראת הישיבה.

69. היו"ר מצייין כי הלשכה מבקשת בנוסף להעביר את ההגדרה לסעיף 5 מאחר שההגדרה קשורה לחקלאות. צדיק בדעה כי אין מקום להעביר את ההגדרה מאחר שסעיף 8 כולל גם הגדרה למענקים ממשלתיים וסובסידיה היא סוג של מענק ממשלתי.

70. המשתתף מצייין כי סעיף 8 כולל הגדרות כלליות שהן הגדרות המשותפות לתקנים אחרים. מוסיף כי מאחר שהגדרה זו אינה קיימת בתקן אחר, מציע להעביר אותה לסעיף 5.

71. היו"ר מצייין כי מאחר שלא מדובר בהערה עקרונית וניתן להצדיק את שתי החלופות, **מסכם כי ההגדרה של סובסידיה הקשורה לתוצרת חקלאית תישאר בסעיף 8.**

סעיף 14 – בחירת מדיניות חשבונאית

72. היו"ר מצייין כי הלשכה מציעה להוסיף סעיף לאחר סעיף 14 שיקבע כי "לפי כללי חשבונאות מקובלים, שינוי יזום במדיניות חשבונאית יעשה רק אם השינוי יביא להצגה נאותה יותר של עסקאות, אירועים או מצבים בדוחות הכספיים של הישות. אין סבירות גבוהה לכך ששינוי ממודל השווי ההוגן למודל העלות יביא להצגה נאותה יותר."

73. היו"ר אינו מתנגד להוספת המשפט הראשון. בדעה כי אין לקבוע שמודל השווי ההוגן לגבי נכסים ביולוגיים עדיף תמיד.
74. חבר ועדה מציין כי הוספה רק של המשפט הראשון אינה נחוצה שכן זו הדרישה בתקן חשבונאות מספר 35 לגבי כל שינוי יזום במדיניות חשבונאית.
75. המשתתף מציין כי הלשכה היתה מודעת לכך שנעשה דיון בנושא והוועדה החליטה במכוון לא לכלול הוראה זו, אך החליטה להעלות את הנושא לדיון נוסף. מציין כי בתקן חשבונאות מספר 16, נדל"ן להשקעה קיימת בחירת מדיניות חשבונאית בין מודל העלות לבין מודל השווי ההוגן וקיימת הוראה דומה לפיה אין סבירות גבוהה שמעבר ממודל השווי ההוגן למודל העלות יביא להצגה נאותה יותר. בדעה כי עקביות בנושא תהיה נאותה. מוסיף כי לגבי רכוש קבוע (שקביעת שווי ההוגן מורכבת יותר) שלגביו יש בחירת מדיניות חשבונאית בין מודל העלות לבין מודל הערכה מחדש, הפרשנויות של המשרדים הגדולים הן שלא יהיה זה סביר שמעבר ממודל הערכה מחדש למודל העלות יביא להצגה נאותה יותר. מציין כי במסגרת המושגית ובתקינה בכללותה יש נטייה להעדיף את השווי ההוגן. מוסיף כי מאחר שבתקינה הישראלית קיים תקן חשבונאות מספר 16 שלפיו קיימת בחירת מדיניות חשבונאית בין מודל העלות לבין שווי הוגן ובו נקבע מפורשות שאין סבירות גבוהה שמעבר ממודל השווי ההוגן למודל העלות יספק הצגה נאותה יותר, אי קביעה כאמור במסגרת תקן חשבונאות מספר 42 תאפשר מעבר ממודל השווי ההוגן למודל העלות בקלות רבה יותר. מציין כי אי קביעה כאמור גם עלולה להתפרש כסתירה למסגרת המושגית וכסתירה לסעיף 30 בהצעה לתקן לפיו אם אומץ מודל השווי ההוגן, יש להמשיך ולמדוד לפי שווי הוגן ולהפסיק מדידה בשווי הוגן רק אם אין אפשרות למדוד באופן מהימן. מוסיף כי המשפט השני אינו אוסר על מעבר ממודל השווי ההוגן למודל העלות, אלא קובע כי אין לכך סבירות גבוהה והמעבר אפשרי כל עוד החברה יכולה להוכיח שמעבר כזה יביא למידע מהימן שהוא יותר רלוונטי.
76. היו"ר מציין כי הנושא נדון בעבר ונקבע כי מאחר שההצעה לתקן מאפשרת מדידה לפי מודל העלות ומדידה לפי שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה, אין לתת עדיפות למודל אחד על פני האחר.
77. חבר ועדה אחר בדעה כי יש לאמץ את הצעת הלשכה. מציין כי זו היתה דעתו גם בדיון הקודם. מוסיף כי בייחוד לאור מתן האפשרות לבחירת מדיניות חשבונאית יש לציין שמודל השווי ההוגן הוא עדיף. חבר ועדה נוסף, חבר ועדה רביעי וחבר ועדה חמישי מסכימים.
78. חבר הוועדה מציין כי אם הוחלט על מתן אפשרות בחירה, אין להפלות בין חברה שבחרת מלכתחילה לבין חברה שמעוניינת לשנות את מדיניותה. מציע לא להוסיף את הסעיף המוצע.

79. היו"ר מסכם, כי לאור תמיכת חברי הוועדה יוסף סעיף 14א בהתאם להצעת הלשכה.

סעיפים 32 ו-33 – חוסר יכולת למדוד שווי הוגן באופן מהימן

80. היו"ר מציין כי סעיפים אלה מתוך תקן חשבונאות בינלאומי 41 לא נכללו בהצעה לתקן. מוסיף כי הלשכה בדעה כי הסעיפים רלוונטיים כאשר נבחר מודל השווי ההוגן. אינו מתנגד לכלול סעיפים אלה בהצעה לתקן.

81. צדיק אינה מתנגדת באופן עקרוני להכללת הסעיפים, אך מציינת כי סעיף 32 בנוסח שהוצע אינו מתאים להצעה לתקן, מאחר שהוא קובע שבכל המקרים תוצרת חקלאית תימדד בשווי הוגן בנקודת האסיף, בעוד שבהתאם להצעה לתקן קיימת לישות בחירת מדיניות חשבונאית. מציינת כי המשפט השני לפיו "מדיניות זו משקפת את העמדה שהשווי ההוגן של תוצרת חקלאית בנקודת האסיף ניתן תמיד למדידה באופן מהימן" אינו מתאים כי ניתן ליישם את מודל העלות. בדעה כי הסעיף אינו תורם.

82. המשתתף מסכים כי נדרש שינוי של הרישא, אך בדעה כי הסעיף רלוונטי עבור מדיניות חשבונאית של שווי הוגן בניכוי עלויות למכירה. צדיק שואלת מתי הסעיף יהיה רלוונטי שכן אם לחברה יש קושי לקבוע את השווי ההוגן של קבוצה של תוצרת חקלאית היא יכולה לבחור במודל העלות לאותה קבוצה. המשתתף מציין כי אחרת מדובר בסטייה מהתקינה הבינלאומית.

83. היו"ר שואל מה עמדת חברי הוועדה. חבר הוועדה הנוסף מבקש זמן לבחון את הסוגיה.

84. היו"ר מציע שהמשתתף, חבר הוועדה הנוסף וצדיק יסכמו את ניסוח הסעיף. **חברי הוועדה מסכימים.**

סעיף 34א – מענקים ממשלתיים

85. היו"ר מציין כי הלשכה בדעה שיש להוסיף בסעיף הפניה לתקן חשבונאות מספר 27 רכוש קבוע, שכן נכס ביולוגי יכול להיות מסווג כרכוש קבוע.

86. צדיק מציינת כי אם נכס ביולוגי מסווג כרכוש קבוע הוא בתחולת תקן חשבונאות מספר 27 ועל מענקים ממשלתיים בגין נכס ביולוגי כזה חל גילוי דעת מספר 35. בדעה כי אין צורך בהוספת ההפניה.

87. היו"ר מציע להוסיף את ההפניה. **מוסכם על הנוכחים.**

סעיף 35א – מענקים ממשלתיים

88. היו"ר מציין כי הלשכה מציעה "להוסיף לסעיף התייחסות המבחינה בין נכס ביולוגי הנמדד לפי שווי הוגן לבין נכס ביולוגי הנמדד לפי עלות. לגבי נכס ביולוגי הנמדד לפי שווי הוגן מוצע

להתאים את הטיפול החשבונאי לסעיף 35 בתקן הבינלאומי המקביל בנושא חקלאות 41 IAS, אשר לפיו אם מענק ממשלתי הקשור לנכס ביולוגי שנמדד בשווי ההוגן בניכוי עלויות למכירה הוא מותנה, ישות תכיר במענק הממשלתי ברווח או הפסד כאשר ורק כאשר התנאים הנלווים למענק הממשלתי מתקיימים.

89. צדיק מציינת כי יש לבחון אם תיקון כאמור מכסה את כל המקרים. מוסיפה כי הסעיף מתייחס גם למענק ממשלתי הדורש לא לעסוק בפעילות חקלאית מוגדרת ולא ברור במקרה כזה מהו הנכס הביולוגי.

90. היו"ר מציין כי כל דרישה לגבי ההכרה של מענק ממשלתי הדורש לא לעסוק בפעילות חקלאית מוגדרת יוצרת עיוות. צדיק משיבה כי ההצעה לתקן דורשת הכרה במענק בתקופות שלגביהם המענק מתייחס אם קיים ביטחון סביר שהתנאים הנלווים למענק יקוימו. מוסיפה כי הצעת הלשכה היא לדרוש הכרה רק כאשר התנאים מתקיימים בהתאם לתקן הבינלאומי. מוסיפה כי בדיונים שהתקיימו בעת גיבוש ההצעה לתקן, הוחלט לסטות מנוסח התקן הבינלאומי וזאת על מנת להתאים את התנאים להכרה לגילוי דעת 35 החל על מענקים ממשלתיים אחרים. מציינת כי אם לא תבוצע הסטייה מהתקן הבינלאומי עשויה להיווצר סתירה לעומת הסעיפים האחרים שההכרה בהם היא בהתאם לג"ד 35.

91. המשתתף מציין כי בתקינה הבינלאומית 41 IAS סוטה מהכללים שנקבעו ב-20 IAS לגבי מענקי ממשלה. מוסיף כי עמדת הלשכה היא שסטייה מג"ד 35 היא ראויה במקרה זה במקביל לסטייה של 41 IAS מההוראות הכלליות לגבי מענקי ממשלה.

92. היו"ר מציין כי המענק הממשלתי המותנה הנפוץ הוא מענק עבור אי עיסוק בפעילות חקלאית מוגדרת. שואל מתי תהיה הכרה בהכנסה במענק כזה. צדיק משיבה כי אם ניתן מענק על מנת שלא לעסוק בפעילות חקלאית מסוימת למשך שנתיים, המענק יוכר רק בתום השנתיים. המשתתף מסכים ומציין כי זו דוגמה אחת למענק מותנה והתנאים יכולים להיות אחרים. בדעה כי קיימת חשיבות שההכרה בהכנסה במענק תהיה בהתאם ל-41 IAS, על מנת שלא להקדים את ההכרה בהכנסה.

93. היו"ר בדעה כי אין לשנות את תנאי ההכרה בהכנסה ממענק כזה בהצעה לתקן. שואל לעמדת חברי הוועדה. חבר הוועדה האחר תומך בהצעת הלשכה. חבר ועדה שישי מבקש זמן לחשוב. צדיק מציינת כי אין מספיק חברי הוועדה. היו"ר מבקש מצדיק לבדוק טלפונית עם חברי הוועדה לגבי עמדתם.

סעיף 48 - גילוי

94. היו"ר מציין כי הלשכה מבקשת לתקן את הסעיף ולהתייחס למדיניות החשבונאית שנבחרה על ידי הישות. צדיק מציינת כי הסעיף תוקן בהתאם להערת הלשכה.

סעיף 60 – שינויים בתקני חשבונאות אחרים

95. היו"ר מציין כי הלשכה מציעה להחריג מתחולת ג"ד 35 מענקים שבתחולת ההצעה לתקן. צדיק בדעה כי התיקון מיותר, אך מוכנה לקבל את התיקון.

96. היו"ר נועל את הישיבה.